

Missä mennään sote-uudistuksessa? Kuntatalo 16.2.2016

Liisa-Maria Voipio-Pulkki
Johtaja, terveyspalveluryhmä
STM

Sote-uudistuksen tavoitteet

- **Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistamisen tavoitteena on**
 - terveyserojen kaventaminen
 - kustannusten hallinta
- **Uudistus toteutetaan**
 - palveluiden täydellisellä horisontaalisella ja vertikaalisella integraatiolla; sekä
 - vahvistamalla järjestäjien kantokykyä

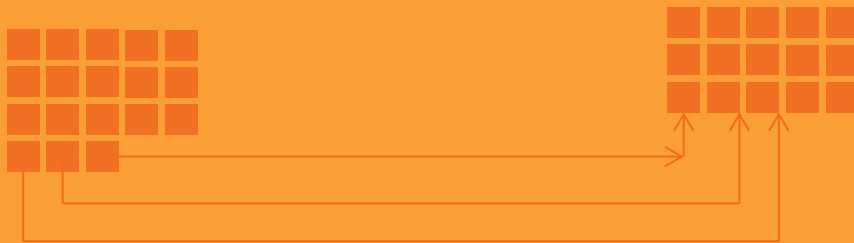
Uusi hallintorakenne ja sote:

VALTIO

Lainsäädäntö, rahoitus ja ohjaus

Yhteinen ict

18 ITSEHALLINTOALUETTA - SOTE-PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN 15 ALUEEN PUITTEISSA

Muut yhteiset
tukipalvelut

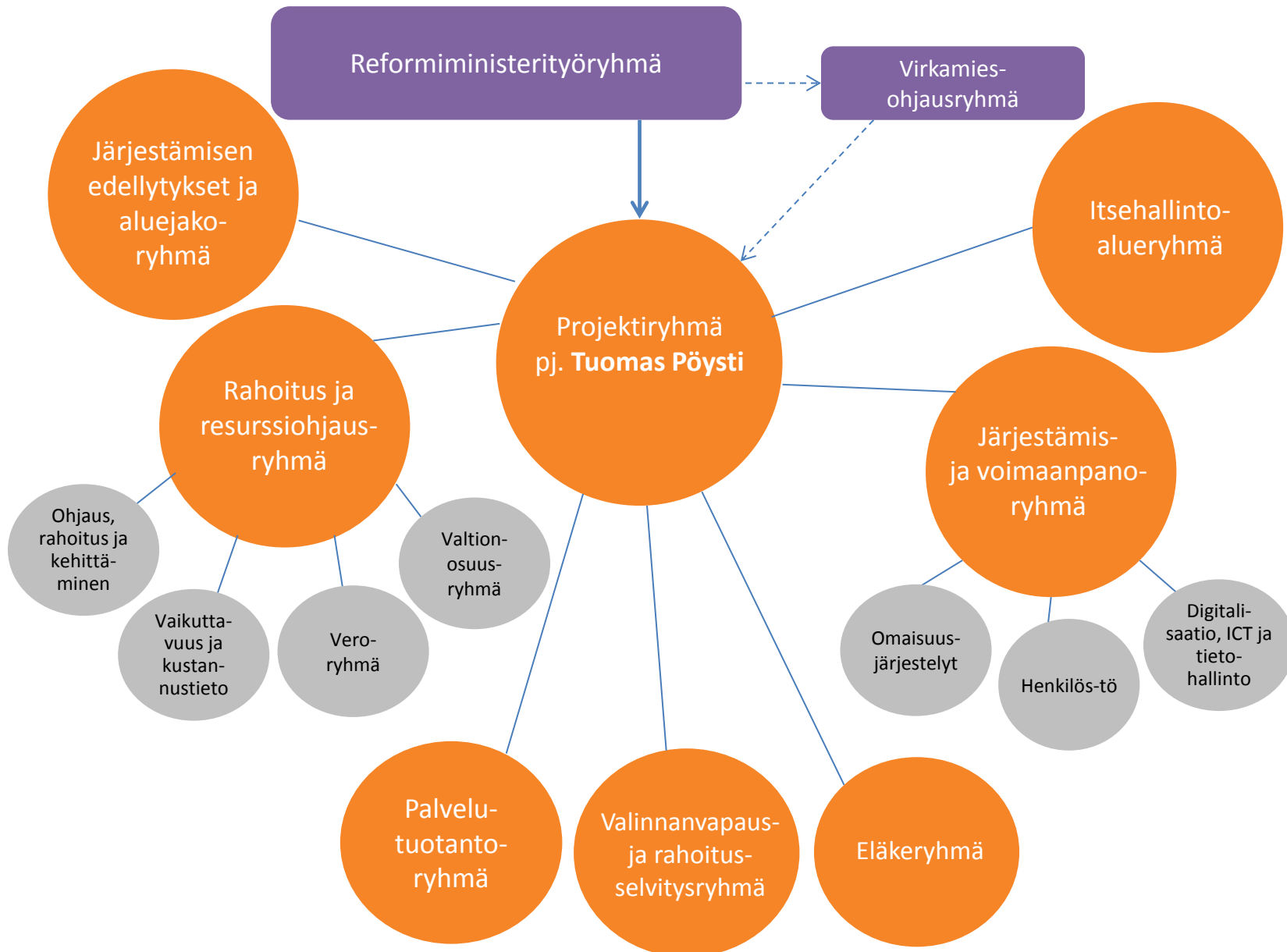
KUNNAT

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Sote- ja aluehallintouudistuksen valmisteluorganisaatio 25.1.2016

Parlamentaarinen seurantaryhmä

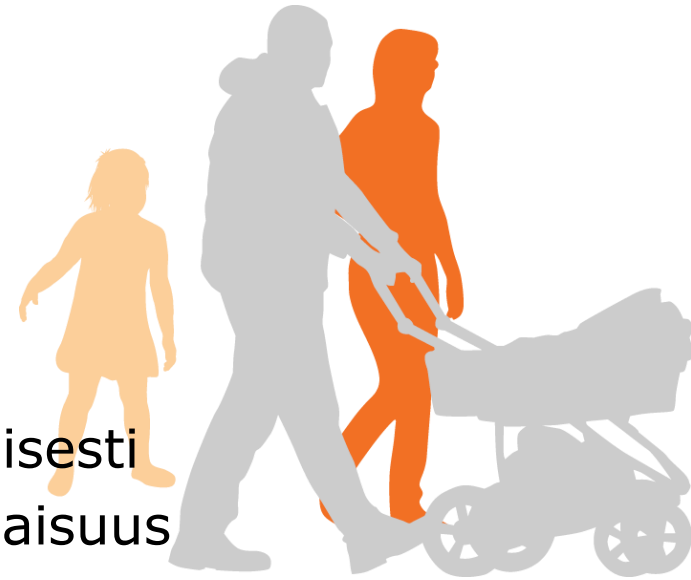

Asiantuntijaryhmä

Sote-uudistus

- toiminnallinen muutos

- Ihminen ja vaikuttavuus keskiössä
- Asiakaskeisyys integraatiossa
 - asiakkailla mahdollisuus saada oikeita, tarpeisiin vaikuttavia palveluita oikea-aikaisesti
 - asiakkaan saama palvelu on sujuva kokonaisuus
 - palvelussa yhdistetään asiakkaan tarpeiden mukaisesti joustavasti erilaisia sosiaali- ja terveyspalveluiden keinoja, toimenpiteitä ja osaamisia.
 - palvelu- ja hoitoketjuja johdetaan kokonaisuutena ja asiakastieto siirtyy sujuvasti toimijoiden välillä.
 - palveluketjut ovat useisiin eri tuottajiin perustuvassa kokonaisuudessa välttämättä organisaatiorajat ylittäviä.

Sote-uudistuksessa ja itsehallinto-alueiden perustamisessa eteneminen

- Raide 1: sote -järjestämisuudistus
 - sote-järjestämistehtävä ja rahoitus irrotetaan kuntapohjasta
 - HE-luonnoksen linjausten tavoite huhtikuu, HE-luonnos lausunnoille
- Raide 2: sote - valinnanvapaus- ja monikanavarahoitusuudistus
 - selvityshenkilöryhmä (pj. prof. Brommels) aloittanut työnsä
 - selvityshenkilöiden esiselvitys vaihtoehtoineen 15.3.-16, huhtikuussa STM:n informointi ehdotuksista, raportti ehdotuksineen toukokuu -16
 - hallituksen linjatessa huhtikuussa HE:n järjestämisuudistuksesta sisältöä sillä jo kuva valinnanvapautta ja monikanavaisen rahoituksen yksinkertaistamista koskevista ehdotuksista
 - => koordinaatio

Sote-uudistuksessa eteneminen 2

- Kevään 2016 pääasia - lainvalmistelu
- Keskeisimmät säädökset
 - sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki
 - järjestämislain ja maakuntalain voimaannanolaki
 - maakuntalaki (perussäädös itsehallintoalueista)
 - maakuntien valtionosuuslaki (valtionrahoitus maakunnille)
 - uusi kuntien peruspalveluiden valtionosuuslaki
 - tuloverolain ja muun verolainsäädännön muutokset
 - valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain, vaalilain ja vaalirahoituslain sekä hallintolain, julkisuuslain, kielilain, tietohallintolain yms. hallinto-oikeudellisen ja informaatio-oikeudellisen yleislainsäädännön muutokset
 - viranhaltijoita sekä virka- ja työehtosopimusjärjestelmää sekä eläkejärjestelmää henkilöstösiirtojen johdosta koskevat muutokset
- Luettelo voi vielä osin elää mutta päälait järjestämislaki, voimaannanolaki, maakuntalaki, valtionosuuslait sekä tuloverolaki

Sote-järjestämislaki

- Järjestämistehtävä: järjestämisvastuu siirretään kunnilta itsehallintoalueille (maakunnille)
- Voimavarojen kohdentamisen velvoitteet
- Järjestämistehtävän määrittely
- Integraatiota ja julkisen sote-tuotannon perusteita koskevat säännökset
 - laajan ympärivuorokautisen sairaalayksiköiden palveluverkko, sosiaalialan osaamiskeskusten ja vaativimpien sosiaalipäivystysten integraatio siihen
 - uudet, vahvemmat yhteistyövelvoitteet
 - toimeenpanossa käytössä erä-järjestämissopimus
 - tietointegraation perusteet (rekisterinpitäjä) jne.

Toimintaverkon uudistaminen

- **Laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksiköiden määräksi linjataan 12 (sairaala ja siihen liittyvä vaativan sosiaalipäivystyksen yksikkö)**
- **Muut nykyiset keskussairaalat jatkavat ympärivuorokautisen suppeamman päivystyksen yksiköinä**, joita 12 laajan päivystyksen yksikköä ja ensihoitojärjestelmä tukevat
 - Maan eri osissa on näin etäisyydet ja muut alueelliset erityispiirteet huomioiden saatavilla ympärivuorokautisen päivystyksen palveluita ja muita erikoistason palveluita

ESH:n rakennemuutos hallitusohjelmassa

(reformiministeriryhmän linjaus jatkovalmisteluun 4.2.2016)

- **Liite 6:**

- tavoitteena on hillitä erikoissairaanhoidon kustannuskehitystä ja saavuttaa säästöjä jo ennen sote-uudistuksen täysimääräistä toimeenpanoa
- keinoina alueellinen keskittäminen ja kannustava rahoitus; euromääräinen säästötavoite v. 2020 asti
- laaditaan kokonaan uusi esh:n keskittämisasetus

- **Sote-linjaus 7.11.2015:**

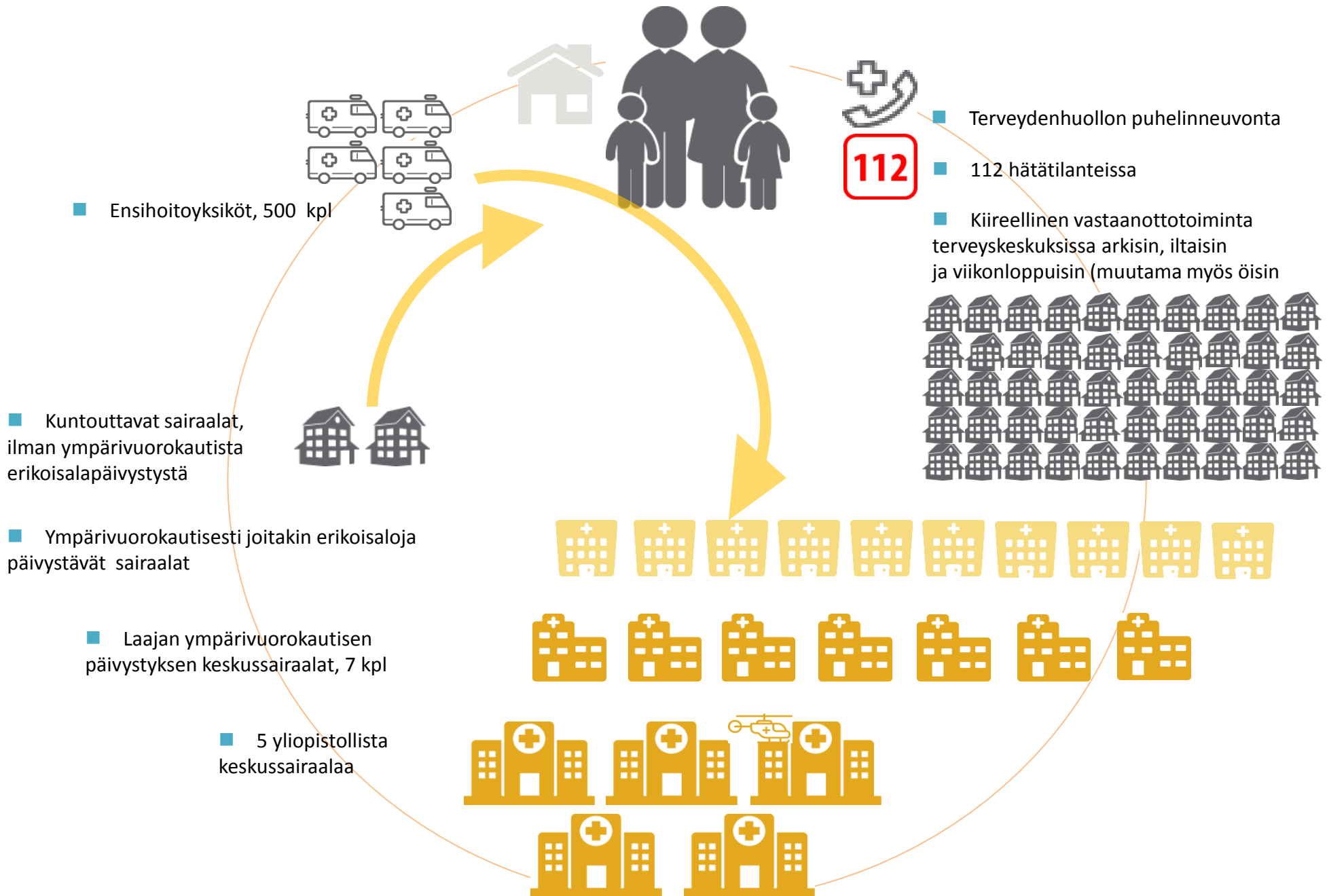
- päivystävän sairaalaverkon tiivistäminen (5/12/18 - malli) vastaamaan väestön tarpeeseen valtakunnallisesti koordinoitusti ja yhtenäisin perustein
- uudistukset yhteensovitetaan siten, että alueellisesti keskitettävä toiminta tapahtuisi jatkossa vain 24/7 päivystävissä sairaaloissa

Säädösmuutoksista

- Terveystenhuoltolaki 45§ ja 50 § päivitetään ja niiden nojalla uusitaan:
 - STM:n asetus kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä (782/2014)
 - VN:n asetus erityistason sairaanhoidon keskittämisestä (336/2011)
- Sosiaalihuoltolaki
 - vastaavat, tarpeelliset muutokset
- Arvioidaan ensihoitoa ja yhtenäisiä hoidon perusteita koskevat muutostarpeet

Ympäri vuorokautisen päivystyksen porrastus

Kuulemiset ja lausuntokierros

- Oulu 12.2.
- Helsinki 15.2.
- Tampere 19.2.
- Turku 23.2.
- Kuopio 8.3.
- Lausuntokierros maaliskuu
- Uudistus koskee myös sosiaalipäivystystä
- Aineisto
<http://alueuudistus.fi/erikoissairaanhoito-ja-paivystys>

Tehokkuutta tukeva toimintamalli

- **Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon monipuolisuutta laajennetaan**
 - Itsehallintoalue tuottaa tarvittavat palvelut itse tai yhdessä muiden itsehallintoalueiden kanssa, lisäksi se voi käyttää yksityisen tai kolmannen sektorin palveluita
 - Järjestämistehtävä ja tuotanto erillään itsehallintoalueen sisäisessä organisaatiossa, tätä tukevat asiantuntijapalvelut
 - Eri tuotantotapojen vertailtavuuden ja järjestelmällisen vertailun lisääminen ja kilpailun tehostaminen
- **Julkisten ja julkisesti rahoitettujen yksityisten sote-palveluiden laatu- ja kustannustietojen tulee olla julkisia avoimen vertailun mahdollistamiseksi**
 - Yksityinen sektori ja avoin vertailu julkisen tuotannon kirittäjänä

Asiakkaan valinnanvapauden laajentaminen

- **Osana uudistusta säädetään valinnanvapauslainsäädäntö: käyttäjälle mahdollisuus valita itse palveluiden julkinen, yksityinen tai kolmannen sektorin tuottaja**
 - valinnanvapaus pääsääntö perustasolla ja soveltuvin osin erityistason palveluissa
- **Monikanavaisen rahoituksen yksinkertaistamista koskeva ja valinnanvapautta laajentava lainsäädäntö saadaan voimaan 1.1.2019.**
 - vahvistetaan perustason palveluita ja turvataan nopea hoitoon pääsy
 - yksilön valinnanmahdollisuuksia tuetaan palveluiden yhtenäisillä laatukriteereillä ja valintaa tukevalla julkisella tiedolla
- **Selvityshenkilöt ja valmistelu käynnistynyt 2016**

VALTIONEUVOSTO: Järjestämispäätös

palvelulupaus ja strategiset tavoitteet;

työnjaot ja linjaukset laajakantoisista investoinneista ja tuotantorakenteesta; itsehallintoalueiden toiminnan yhteensovitus ja tukeutuminen laajan ympärivuorokautisen päivystyksen palveluihin; valinnanvapauden toteutumisen varmistaminen

18 itsehallintoaluetta, sote-palveluiden järjestäminen 15 alueen puitteissa

- Itsehallintoalue järjestää sote-palvelut itse tai lailla säädetty 3 itsehallintoaluetta järjestää ne sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa
- Integroitujen palveluiden asiakaslähtöinen järjestäminen
- palvelutuotanto (ja lisäksi käytössä yksityinen ja kolmas sektori)
- sis. laaja 24/7-päivystystoiminta ja erva-tehtävät järjestetään tukeutuen 5 yliopistolliseen sairaalaan ja 7 muuhun keskussairaalayksikköön
- yhteistyö yliopistollisen tutkimuksen ja osaamiskeskusten kanssa 5 yliopistollisen sairaala- ja osaamiskeskuksen puitteisiin
- aluehallinnon tehtävät 18 itsehallintoalueella

KUNNAT

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Palvelulupaus lain, etiikan ja talouden leikkauskohdassa

- Merkittävästi talouteen vaikuttava asia
- Tärkeää, että valtiovarainministeriö sekä ylipäänsä taloudellinen näkökulma on mukana
 - ⇒ sote-sektorilla taloudellisen analyysin sekä uudenlainen palvelutalouden ja sen kustannusvaikuttavuuden ja ansaintalogiikoiden (tuotantotalous) ymmärtäminen ja haltuunotto tarpeen
 - ⇒ taloudellisten, oikeudellisten ja eettisten sekä hyvintointi-, terveys- ja sosiaalipoliittisten tavoitteiden ja kantavien periaatteiden yhteensovitus

JTS / budjetti-
rajoittejärjestelmä
valmistelu maakuntalakiin

JTS / budjetti-
rajoite

HyTe
minry
19.1.

HyTe
minry
28.1.

5/16

Valinnan-vapauslain
valmistelu, osana
sitä palvelulupaus

Valinnan-
vapauslaki

Sote-
järjestämislaki

1/16

Valmistelu:
• Järjestämisen
edellytykset ja
aluejako -ryhmä
• Muut
valmisteluryhmät

2/16

Oikeudelliset
puitteet
sote-järjestämis-
lakiin ja
VN järjestämis-
päätökseen

4/16

Järjestämis-
laki
lausunto-
kierrokselle

1/19

VN asetus
järjestämis-
päätöksestä

Palvelu-lupaus
käyttöön

Kärki-
hanke

10-11/16

Osana kärki-hanketta.
Työryhmä:
Palvelulupauksen
sisällöllinen
valmistelu

Palko

Etene

EU/KV
arvio

PL
arvio

9/17

Terveys-huoltolain
päivitys:
Palveluvalikoima ja
yhtenäiset hoidon
perusteet

Rahoitus, omaisuus, henkilöstö

- **Hallitus on linjannut jatkovalmistelua seuraavasti:**
 - Kunnilla ei voi olla merkittävää vastuuta sote-palvelujen rahoituksesta (olisi ristiriidassa itsehallinnon kanssa)
 - Tulevien itsehallintoalueiden rahoitus valmistellaan ensisijassa valtion rahoitusvastuun pohjalta.
 - Selvitetään myös mallia, jossa osa rahoituksesta perustuisi itsehallintoalueiden omaan verotusoikeuteen.
 - Itsehallintoalueille siirtyviä tehtäviä vastaava omaisuus siirtyy
 - Kuntien henkilöstöä siirtyy merkittävästi itsehallintoalueen palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteella: sote-henkilöstö
- **Tarkempi rahoitusmalli valmistellaan huhtikuussa 2016 lausunnolle lähetettävään esitysluonnokseen**
 - **tarkastellaan julkista taloutta kokonaisuutena**
 - **maakuntien valtionosuuslaki**
 - **kunnan peruspalveluiden valtionosuuslaki**
 - **verolakien muutokset**

Sote -järjestämislaki: valmistelussa

- Sote -ohjausmalli ja kehittämisrakenneet
 - valtioneuvoston järjestämispäätös ja asetuksella säädettävät, pysyvämmät asiat
 - neuvottelumenettely maakunta - valtio (?)
 - STM:n ohjausyksikkö
- Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen
 - monituottajamallin toteutus
- Sote-järjestämiskyvyn arviointimenettely osana järjestämispäätöksen valmistelua
 - miten käynnistyy itsehallintoalueen itsenäisyyden edellytyksiä koskeva arviointimenettely

Voimaanpanolaki

- Sote - ja rahoituksen siirtymäjärjestelyt
- Kuntien kuuluminen itsehallintoalueisiin (maakuntiin) kunnittain
- Väliaikaishallinto 2017-2018 sekä 1. vaalit
- Henkilöstön siirtoa koskevat järjestelyt
- Omaisuuden siirtoa koskevat periaatteet ja järjestelyt
- Valtakunnallisten maakuntien tukipalveluyhtiöiden perustaminen
- Valtakunnallisten yhtiöiden perustaminen
 - tilahallinta - toimitilapalvelut
 - yhteishankinnat - yhteishankintayksikkö ja arvioinnin asiantuntijatuki
 - ICT-palvelut
 - erikseen määriteltävät muut tukipalvelut

Aluehallintouudistuksessa ajankohtaista

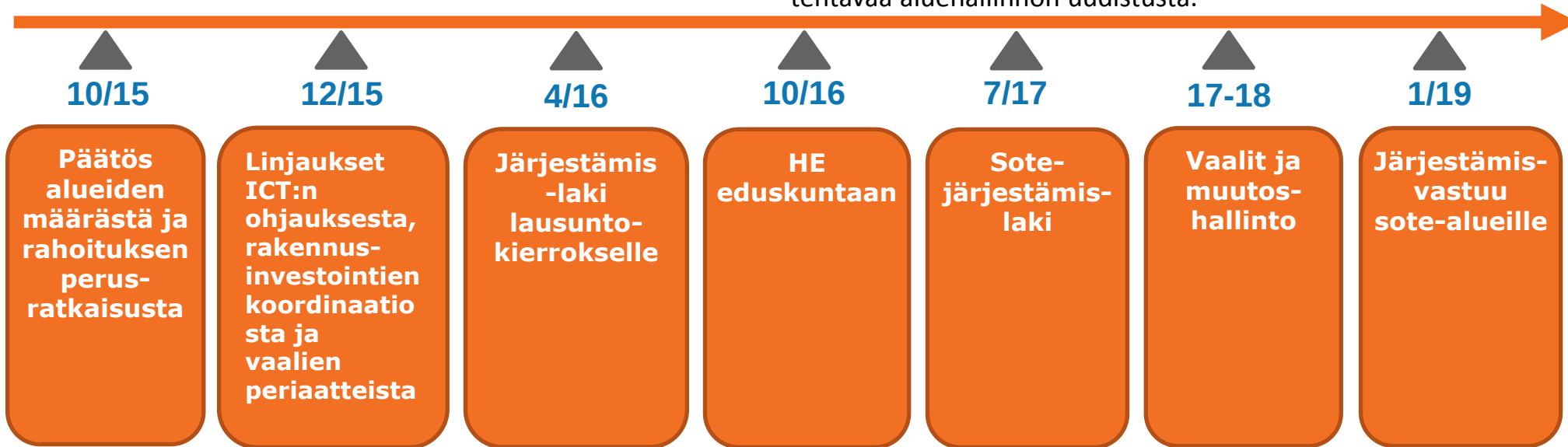
- alueuudistus.fi -sivusto - aineistopankki
- Itsehallintoalue --> maakunta
 - Kotuksen lausunto
 - Maakuntalaki, maakuntavaltuusto, maakuntavaali...
- Aluehallintouudistus
 - pelastustoimen uudistus: yhteensovitus
 - aluehallintovirastojen tulevaisuus: sote-valvonta
 - (suurten) kaupunkien rooli: alueellinen kehittäminen, elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

Reformi:

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

TAVOITE: Hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat ja kustannusten hallinta paranee.

KUVAUS: Sosiaali- ja terveydenhuolto siirretään kuntaa suurempien itsehallintoalueiden vastuulle. Järjestäjällä on vastuu siitä, että sosiaali- ja terveyspalvelut toimivat jatkossa sujuvana palvelukokonaisuutena. Uudistus tukee erillisenä päätöksenä tehtävää aluehallinnon uudistusta.

PÄÄTOIMENPITEET:

1. Integroidaan julkiset sote-palvelut ja uudistetaan järjestämisen rakenteet
2. Siirrytään yksikanavaiseen rahoitukseen
3. Lisätään valinnanvapautta ja monipuolistetaan tuotannon tapoja
4. Varmistetaan ICT:n, digitalisaation ja hyvien käytäntöjen koordinaatio sote-uudistuksen yhteydessä.

Kiitos!

[www.alueuudistus.fi](http://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/paivystyksen-kokonaisuus-linjattiin)

http://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/paivystyksen-kokonaisuus-linjattiin

